NTNU
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

S-sak 20/15

03.06.2015

Saksansvarlig: Ida Munkeby

Saksbehandler: Harald Skaar

N O T A T

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Endring av instituttstrukturen ved Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse.

Tilråding:

1.
NTNUs styre vedtar følgende endring i instituttstrukturen ved Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse med virkning fra 01.01.2016:
Pedagogisk institutt (PED) og Institutt for voksnes læring og rådgivningsvitenskap (IVR) slås sammen til ett felles institutt. Seksjon for universitetspedagogikk (Uniped) overføres fra Program for lærerutdanning (PLU) til det nye instituttet.

2.
Dekanen gis fullmakt til å fatte vedtak om navn og organisering av enkeltansatte og grupper av ansatte innenfor den vedtatte instituttstrukturen

3.
Styret legger til grunn at fakultetsledelsen fører tilsyn med etablering av gode medvirkningsordninger innenfor den nye instituttstrukturen

---

Bakgrunn
Instituttstrukturen ved SVT-fakultetet ble satt på dagsorden høsten 2013. Det overordnede spørsmålet som fakultetsstyret reiste, var om dagens organisering er den best egnede for å møte framtidige strategiske utfordringer som fakultetets fagmiljøer står overfor sett i lys av endrede politiske krav og rammebetingelser i sektoren.

I styremøte 02.12.2013 vedtok fakultetet å nedsette et utvalg for å utrede framtidig instituttstruktur. Professor ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Petter Aasen, ble utnevnt som leder for utvalget (heretter kalt Aasen – utvalget).
Hovedspørsmålet som utvalget skulle besvare, var om dagens instituttstruktur er tilpasset fakultetets oppgaver og utfordringer, og utvalget ble spesifikt bedt om å legge følgende mål til grunn for sine analyser og anbefalinger:

- Den framtidige instituttstrukturen ved SVT- fakultetet skal være bygd opp av robuste fagmiljøer preget av faglig konsentrasjon og høy internasjonal kvalitet.
- Strukturen skal gi rammer for fagmiljøer som både skal levere forskning, formidling og undervisning som svarer på samfunnsoppdraget, og som fremmer disiplinbasert, profesjons-basert og tverrfaglig forskning

- Strukturen ved SVT- fakultetet skal være organisert på en måte som legger til rette for forskningsbasert utdanning preget av kvalitet på internasjonalt nivå.
- Instituttstrukturen ved SVT- fakultetet skal være organisert på en måte som gir instituttene økonomisk handlingsrom til å foreta strategiske prioriteringer og en administrasjon preget av kvalitet og effektivitet.
- Instituttstrukturen ved SVT- fakultetet skal være organisert på en måte som bidrar til et godt faglig og sosialt arbeidsmiljø og gode rammer for medvirkning

Prosessen fram mot vedtak om ny struktur
Aasen-utvalget presenterte sin utredning på et allmøte 8. september 2014. Rapport ble deretter sendt på høring, og det ble bedt om synspunkter og tilbakemeldinger på både foreslåtte modeller, på prinsipper for organisering og på alternative modeller. De innkomne høringssvarene ble oppsummert for instituttledermøtet og LOSAM 29. oktober 2014. Fakultetsstyret fikk presentert tilsvarende oppsummering i sitt møte 30. oktober 2014, hvorfra følgende oppsummering fra diskusjonen i fakultetsstyret ble protokollert.

«For SVT-fakultetet er det viktig å se SAKS, instituttstrukturprosjektet og ny strategi i sammenheng. Fakultetsstyret mener det er riktig å fortsette fremdriften som planlagt i instituttstrukturprosjektet slik at prosjektet ikke trekker ut og går ut over primær-virksomheten. Det er viktig at prosessen designes slik at den også styrker SVT-fakultetets posisjonering i den fremtidige strukturen i sektoren. Det bør gis føringer inn i arbeidet som vil styrke fakultetet på lang sikt og bygge så robuste fagmiljøer som mulig.»

Høsten 2014 pågikk det sonderinger mellom NTNU og flere høgskoler i den såkalte SAKS-prosessen (nasjonal prosess knyttet til samarbeid, arbeidsdeling, kommunikasjon og sammenslåing), og det ble klart at NTNU kunne stå overfor en mulig fusjon med en eller flere høgskoler. Det ble derfor besluttet å vente med forslag om endringer for de instituttene som så seg mest berørt av en eventuell fusjon, eg. Psykologisk institutt (PSY), Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap (ISH), Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse (IØT), Institutt for samfunnsøkonomi (ISØ) og Program for lærerutdanning (PLU).

Videre ble det i den første høringsrunden gitt innspill om at det var behov for mer tid til sonderinger institutter imellom, og det ble på den bakgrunn nedsatt to arbeidsgrupper som skulle utrede organisasjonsmodeller innenfor henholdsvis fagområdet pedagogikk og rådgivning og samfunnsvitenskapelige disipliner.

Innspill fra de to arbeidsgruppene som ble presentert i instituttledermøtet 21. januar og 6. februar ble det sendt ut en høringsinvitasjon fra dekanen med følgende forslag til ny instituttstruktur ved SVT-fakultetet:

1.
Institutt for sosiologi og statsvitenskap (ISS), Geografisk institutt (GEO), Sosialantropologisk institutt (SAN) og Norsk senter for barneforskning (NOSEB) slås sammen til ett felles institutt. NOSEB beholder sitt navn som nasjonalt senter, men legges til dette instituttet.
2.
Pedagogisk institutt (PED) og Institutt for voksnes læring og rådgivningsvitenskap (IVR) slås sammen til ett felles institutt. UNIPED overføres fra Program for lærerutdanning (PLU) til det nye instituttet. Det arbeides med muligheten for at faggruppen som organiserer Eksperter i Team overføres fra rektor til det nye instituttet.

Gjennom diskusjoner i allmøter og i instituttledermøtet i høringsperioden kom det frem at den da vedtatte fusjonen med Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST), Høgskolen i Ålesund (HiÅ) og Høgskolen i Gjøvik (HiG), og usikkerhet knyttet til fakultetsstrukturen i det nye NTNU, i større grad enn først

antatt hadde betydning for instituttenes vurdering av dekanens forslag. Dekanen sendte derfor ut en justert høringsinvitasjon 2. mars hvor punkt 1 i forslaget (sammenslåing av ISS, GEO, SAN og NOSEB) ble satt på vent til fakultets-strukturen i det nye NTNU er mer avklart.
Etter høringsfristen 6. mars var høringssvarene og diskusjon om veien videre sak i møte mellom PED, IVR, PLU og Uniped 9. mars, LOSAM 11. mars, Fakultetsstyret 12. mars og i instituttledermøtet 18. mars.

Ved oppstarten av arbeidet med ny instituttstruktur ble det nedsatt en prosjektgruppe (bestående av dekan, seksjonssjef HR, en instituttleder, en kontorsjef, lokalt HVO, en studentrepresentant og to representanter fra LOSAM som skulle bidra til å sikre medvirkning, og som har kommet med viktige innspill undervegs.

Det ble videre opprettet en egen meldingskanal på Innsida hvor det har blitt orientert om prosessen og relevante dokumenter, presentasjoner, etc. har blitt fortløpende publisert på følgende wikiside:
https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Instituttstruktur+ved+SVT
LOSAM ga sin tilslutning til forslaget om sammenslåing i møte 15. april. Vedtak om å fremme forslag om sammenslåing i henhold til pkt. 2 over ble fattet i fakultetsstyret 29. april.

Sentrale problemstillinger knyttet til en sammenslåing av fagmiljøer innenfor pedagogikk, rådgivning og læring
SVT-fakultetet har i dag flere miljøer som arbeider med forskning og utdanning knyttet til pedagogikk og læring i ulike deler av livsløpet. Fellesnevneren for disse miljøene er et teorigrunnlag om læring som må tilpasses og gjøres relevant for ulike målgrupper. Organisasjonsutvikling er også en viktig del av fagfeltet i de tre miljøene.

Eksperter i Team (EiT) er en viktig tverrfaglig satsing i NTNUs masterutdanninger. Ansvaret for den faglige relasjons-, samarbeids- og prosesskompetansen i EiT -emnet ligger i dag i EiT -staben i Studieavdelingen. Det pågår pr d.d. en prosess for å vurdere flytting av EiT -staben til det relevante fagmiljøet på IVR. I vurderingene av faglige gevinster ved en sammenslåing er det derfor tatt hensyn til at også EiT kan bli del av det nye instituttet.

En sammenslåing hvor også PLU er med, er ikke foreslått i denne omgang. Etter fakultetets oppfatning vil det være naturlig å se PLU i sammenheng med lærerutdanningen på HiST i arbeidet med ny organisasjonsstruktur for det fusjonerte NTNU. Her er det ønskelig å holde mulighetene åpne for ulike organisasjonsmodeller, og en omstrukturering av PLU nå, vil derfor etter fakultetets mening være uheldig. (Både PLU, PED og IVR er dessuten kritiske til Aasenutvalgets anbefaling om en sammenslåing av disse enhetene. De peker på at det er et tydelig skille mellom lærerutdanning og pedagogikk som disiplinfag, og at en sammenslåing vil kunne svekke både profesjonsaspektet i PLUs studier og PED og IVRs synlighet og mer fagdisiplinære profil. Dette utelukker ikke at også det nye instituttet vil måtte vurderes ifht organisatorisk tilhørighet i et fusjonert NTNU.

En sammenslåing av PED, IVR, Uniped og EiT vil etter fakultetets oppfatning styrke pedagogikk og livslang læring som felles fagområde og som grunnlagsdisiplin for profesjonsstudier
- Fagmiljøene arbeider med flere nærliggende temaer (blant annet læring og undervisning; relasjoner, motivasjon og selvoppfatning; rådgiving og ledelse; organisasjonsutvikling) rettet mot ulike kontekster (blant annet oppvekst og skole; nærings- og arbeidsliv; barn, unge og voksne) med potensiale for ytterligere faglige synergier innenfor både studieprogrammer og forskning. Særlig synes en sammenslåing viktig for å styrke denne faglige profilen i den fusjonsprosessen som NTNU er inne i der lærerutdanningen får en større plass, og der pedagogikkfagets bidrag til generell kunnskapsutvikling om læringsprosesser må løftes fram.
- En fusjon mellom NTNU og HiST vil føre til at fagmiljøene ved PED og IVR vil være del av det største pedagogikk- og lærerutdanningsmiljøet i Norge. Dette vil kunne gjøre fagmiljøet mer

slagkraftig både nasjonalt og internasjonalt. Samtidig vil et større felles institutt synliggjøre sterkere også de delene av faget som ikke arbeider med skolefag.

- Både PED, IVR, Uniped og EiT arbeider aktivt for alternativ og fremragende undervisning og læring. Uniped er involvert i innovative undervisningsprosjekter på NTNU, og spesielt videreutdanningsemner på IVR og PED bruker nye og varierte undervisningsmetoder. Relatert til alle miljøene er både veiledning, rådgiving, organisasjonsutvikling og kunnskapsledelse. Unipeds virksomhet er knyttet til generell pedagogikk, og den faglige delen av EiT har klare koblinger både til livslang læring og universitetspedagogikk. IVR har i dag opplæring for EiT.
- Ved å se studieprogrammene ved PED og IVR i sammenheng, gis kandidatene et utvidet spekter av karriereveier for ulike behov som skal dekkes i samfunnet - samtidig som alle masterprogrammene kvalifiserer for ph.d-programmet i pedagogikk. Både bachelor- og masterstudentene går på tvers av instituttene.
- Koordinering av metodeundervisningen kan frigjøre ressurser til bedre studentoppfølging og større valgfrihet for studentene.
- Det er i dag en del innleie av undervisnings-, veilednings- og sensurtjenester mellom enhetene. Bruk av personalressurser på tvers av enheter kan oppleves som vanskelig på grunn av administrativt regelverk og rutiner. En sammenslåing vil kunne lette bruken av ressurser på tvers, og føre til mindre sårbarhet.

Det må i den videre prosessen også tas hensyn til at fagmiljøene på Uniped og EiT har spesifikke oppdrag på NTNU og ikke er ansvarlig for helheten i de enkelte studieprogram.

Både PED, IVR, PLU og Uniped gir i sine høringssvar tilslutning til det fremlagte forslaget til ny instituttstruktur. For en nærmere utdyping vises det til en oppsummering av enhetenes høringsuttalelse i vedlegg.

Ledelse og medvirkning – rammer for intern organisering av framtidige institutter
Det vil være viktig å utvikle gode strukturer for personaloppfølging og medvirkning i det nye instituttet. Spørsmålet om faggruppeorganisering i tråd med notat fra Rektor av 6. september 2010 (nivå 4) kan også bli aktuelt å vurdere.
Leder for det nye instituttet forutsettes tilsatt ved virkningstidspunktet for den nye organisasjonen - 1. januar 2016. Det nedsettes en arbeidsgruppe for å utrede spørsmål knyttet til ledelse og medvirkning i ny organisasjon

Økonomiske rammebetingelser for framtidige institutter
Det legges til grunn at ingen deler av et nytt større institutt skal få dårligere økonomiske rammebetingelser enn uten sammenslåing. Negativ inngående balanse per 1.1.2015 slettes for det nye instituttet og det settes av ressurser til omstillingsarbeid og til styrking av den faglige utviklingen i henhold til vedtak i SVTS-12/15.

Administrativ organisering
SVT-fakultet vil i forbindelse med sammenslåingen utrede hvordan administrasjonen i det nye instituttet kan organiseres for på best mulig måte støtte opp under den faglige virksomheten.

Areal og samlokalisering
Som det fremgår av fakultetets vedtak (se nedenfor) skal det nye instituttet søkes samlokalisert i hensiktsmessige lokaler.

Navn på det nye instituttet
Navnespørsmålet er så langt ikke tatt opp til behandling, men det vil være en fordel om det er avklart i god tid før virkningstidspunktet for det nye instituttet. Det legges opp til en god prosess i samråd med de involverte fagmiljøene

Videre arbeid med sammenslåing
Det videre arbeidet med sammenslåing vil bli organisert som et prosjekt, og prosjektplanen vil bli utarbeidet i samråd med ledelsen for de berørte enhetene. Prosjektet må ivareta spørsmål knyttet til blant annet følgende tema:

- Instituttintern organisering (herunder organisering av administrasjonen), ledelse og medvirkning
- Prosess for omstilling av berørte arbeidstakere
- Etablering av felles økonomi
- Areal og infrastruktur
- Kommunikasjon

Fakultetsstyrets vedtak i saken
Fakultetsstyret fattet i sak SVTS 12/15 - Sammenslåing av Institutt for voksnes læring og rådgivningsvitenskap, Pedagogisk institutt og Seksjon for universitetspedagogikk, følgende vedtak:
1. Fakultetsstyret slutter seg til de vurderinger dekanen har gjort, og ber NTNUs styre om å vedta følgende endring i instituttstruktur ved fakultet for samfunnsvitenskap og teknologi-ledelse: Pedagogisk institutt (PED) og Institutt for voksnes læring og rådgivningsvitenskap (IVR) slås sammen til ett felles institutt med virkning fra 1. januar 2016. Seksjon for universitetspedagogikk (Uniped) overføres fra Program for lærerutdanning (PLU) til det nye instituttet.
2. Fakultetsstyret ber dekanen om at:
a. det etableres gode ledelses- og medvirkningsordninger i det nye instituttet
b. IVR s negative avsetning per 1.1.15 slettes for det nye instituttet. Gjeldslettingen fordeles likt på fakultetet felles og instituttenes avsetninger.
c. det settes av ressurser til omstillingsarbeidet og til å styrke den faglige utviklingen i det sammenslåtte instituttet, for eksempel gjennom tildeling av RSO-stillinger
d. det nye instituttet søkes samlokalisert i hensiktsmessige lokaler
e. det gjennomføres en god prosess med de berørte enhetene for å komme fram til et forslag til navn på det nye instituttet
3. Fakultetsstyret presiserer at vedtak om gjeldssletting og tildeling av ekstra økonomiske ressurser er et enkeltvedtak som er basert på de særskilte forhold som det er gjort rede for i saksfremlegget i denne saken.

Protokolltilførsel fra eksternt styremedlem Petter Aasen:
«I lys av NTNUs fusjonsprosjekt og reformene i lærerutdanningene for grunnopplæringen, bør NTNU vurdere en sammenslåing av Pedagogisk institutt og Program for lærerutdanning. En sammenslåing vil kunne gi faglige synergier og strategiske gevinster av stor betydning for videre utvikling av de pedagogiske fagmiljøene og lærerutdanningene ved NTNU»

Vurderinger
I følge Lov om universiteter og høyskoler § 9.2 er det Styret selv som skal fastsette virksomhetens interne organisasjon på alle nivåer.
Endringene som foreslås er begrunnet ut fra de målene som er nedfelt i fakultetets strategidokument ”Kunnskap for et bedre samfunn” med fokus på kvalitet, identitet og relevans i utdanning og forskning og realisering av NTNUs strategi.

Argumentasjonen for sammenslåing av PED, IVR og Uniped, og eventuelt EiT, er i hovedsak knyttet til å styrke kunnskapsområdet pedagogikk, livslang læring og relasjonskompetanse. Et nytt større institutt vil legge til rette for et godt og robust faglig miljø der dagens enheter kan utnytte hverandre til å bli en betydelig nasjonal og internasjonal aktør. Dette gjelder både innen utdanning, forskning og

kunnskapsutvikling. Blant annet vil en sammenslåing kunne bidra til å opprettholde faglig bredde gjennom en smidig utnyttelse av kompetanse over studieprogramgrenser for å kunne møte studentenes etterspørsel etter utdanninger som er tilpasset nye/endrede behov i samfunnet.
I tillegg til faglige gevinster, kan en sammenslåing gi gevinster knyttet til styrking av ledelses- og administrasjonsfunksjonen i det nye instituttet.

Det kan reises spørsmål ved om tidspunkt for å gjennomføre begrensede institutt- sammenslåinger er det riktige sett på bakgrunn av at NTNU som organisasjon nå står foran en omfattende prosess med fusjon med muligheter for omfattende endringer også i fakultetsstrukturen.

Som det fremgår av ovenstående har SVT fakultetet tatt høyde for den pågående fusjonsprosessen på institusjonelt nivå ved å stille forslag til omstruktureringer innenfor fakultetet som med stor grad av sannsynlighet vil bli påvirket av disse, på vent. I denne omgang begrenser fakultetet sitt forslag til sammenslåing av faglige enheter /virksomhets-områder som etter fakultetets oppfatning er å betrakte som en tilpassing til fremtidige organisasjonsendringer på institusjonelt nivå.

Av saksframlegget fra fakultetet fremgår det at de institutter ved SVT-fakultetet som ikke omfattes av forslaget vil måtte vurderes i sammenheng med den pågående fusjons-prosessen mellom NTNU og høgskolene når konsekvenser av denne er nærmere avklart. På bakgrunn av at det må forventes å ta tid før de aktuelle organisatoriske konsekvensene av fusjonsprosessen er avklart, ønsker fakultetet snarest mulig å ta ut de faglige gevinster angjeldende instituttsammenslåing vurderes å ha et potensiale for.

Rektor slutter seg til fakultetets vurderinger.
Saken om endring av instituttstrukturen er av fakultetsledelsen behandlet i tråd med NTNUs omstillingsreglement, og LOSAM har i tråd med dette vært inne i prosessen flere ganger.
Med henvisning til dette anbefaler Rektor at styret vedtar sammenslåing av Institutt for voksnes læring og rådgivningsvitenskap, Pedagogisk institutt og Seksjon for universitetspedagogikk i tråd med fakultetsstyrets vedtak i sak SVTS 12/15.